

ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΣΤΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (2010=100,0)

1. Εισαγωγή

Ο Δείκτης Απασχολούμενων Ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο είναι τριμηνιαίος δείκτης και ανακοινώθηκε για πρώτη φορά το 2004, με έτος βάσης 2000 (2000=100,0) και με αναδρομικά στοιχεία από το Α' τρίμηνο 2000. Ακολούθησε η αναθεώρησή του, με έτος βάσης 2005=100,0, με την εφαρμογή της νέας ταξινόμηση κλάδων οικονομικής δραστηριότητας NACE Rev.2, όπου το λιανικό εμπόριο καυσίμων κίνησης σε ειδικευμένα καταστήματα εντάχθηκε στο λιανικό εμπόριο.

Ο Δείκτης Απασχολούμενων Ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο καταρτίζεται στο πλαίσιο εφαρμογής του υπ' αριθ. 1165/98 Κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου περί βραχυπρόθεσμων στατιστικών, όπως τροποποιήθηκε από τον υπ' αριθ. 1158/2005 Κανονισμό (ΕΚ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Επιπλέον, για την κατάρτιση του δείκτη γίνεται εφαρμογή του υπ' αριθ. 1893/2006 Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για τη θέσπιση της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE Rev 2, καθώς και του υπ' αριθ. 1503/2006 Κανονισμού (ΕΚ) της Επιτροπής για την εφαρμογή και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1165/98 του Συμβουλίου περί βραχυπρόθεσμων στατιστικών όσον αφορά τους ορισμούς των μεταβλητών, τον κατάλογο των μεταβλητών και τη συχνότητα κατάρτισης στατιστικών.

Στην παρούσα αναθεώρηση του δείκτη με έτος βάσης 2010 (2010=100,0), οι δείκτες της χρονοσειράς μέχρι το Δ' Τρίμηνο 2013 προέρχονται εξ αναγωγής ενώ από το Α' τρίμηνο 2014 και εξής, οι δείκτες υπολογίζονται βάσει των στοιχείων του αριθμού απασχολούμενων του νέου δείγματος ερευνώμενων επιχειρήσεων και με τη χρήση των νέων αναγωγικών συντελεστών.

2. Σκοπός του δείκτη - Συλλεγόμενα στοιχεία

Σκοπός του δείκτη είναι η μέτρηση της μεταβολής των απασχολούμενων ατόμων στο λιανικό εμπόριο, ανά τρίμηνο.

Στην κατάρτιση του δείκτη περιλαμβάνεται ο συνολικός αριθμός των ατόμων που εργάζονται στην επιχείρηση, ανεξάρτητα από την ιδιότητα τους (αμειβόμενο προσωπικό, ιδιοκτήτες, συνέταιροι και μέλη των οικογενειών τους) και την ειδικότητά τους (διευθυντές, πωλητές, βοηθητικό προσωπικό) και ανεξάρτητα αν εργάζονται προσωρινά ή εποχικά, με πλήρη ή μερική απασχόληση, με αμοιβή ή χωρίς αμοιβή.

Τα στοιχεία της απασχόλησης καταγράφονται κατά την τελευταία εργάσιμη μέρα του τριμήνου αναφοράς και αφορούν στο συνολικό αριθμό εργαζομένων ατόμων της επιχείρησης, ως εξής:

- εργαζόμενοι χωρίς αμοιβή: Περιλαμβάνονται οι ιδιοκτήτες, συνέταιροι, εργοδότες και τα μέλη των οικογενειών τους, που εργάζονται κανονικά στην επιχείρηση, αμισθί, χωρίς να έχουν σύμβαση εργασίας και χωρίς να λαμβάνουν κάποιο σταθερό ποσό για την εργασία που εκτελούν.
- εργαζόμενοι με αμοιβή: Περιλαμβάνονται οι εργαζόμενοι όλων των κατηγοριών που ανήκουν στις μισθοδοτικές καταστάσεις της επιχείρησης και εργάζονται εντός ή εκτός αυτής, ανήκουν όμως στην επιχείρηση και αμείβονται από αυτή (αντιπρόσωποι πωλήσεων, προσωπικό παράδοσης εμπορευμάτων, κλπ). Περιλαμβάνονται μισθωτοί και ημερομίσθιοι, άτομα με προσωρινή άδεια (μητρότητας, ασθένειας, κλπ), εργαζόμενοι με μερική απασχόληση, προσωρινά και εποχικά εργαζόμενοι.

3. Αναθεώρηση του δείκτη – Στατιστική ταξινόμηση

Σύμφωνα με το άρθρο 11 του υπ' αριθ. 1165/98 Κανονισμού (ΕΚ) του Συμβουλίου «περί βραχυπρόθεσμων στατιστικών», ο Δείκτης Απασχολούμενων Ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο αναθεωρείται κάθε 5 έτη και ειδικότερα στα ημερολογιακά έτη που λήγουν σε 0 και 5. Σκοπός των αναθεωρήσεων του Δείκτη Απασχολούμενων Ατόμων είναι η προσαρμογή του δείκτη στις εκάστοτε εξελίξεις της διάρθρωσης της απασχόλησης του λιανικού εμπορίου με την ανανέωση του δείγματος των ερευνώμενων επιχειρήσεων, καθώς και την ανανέωση των χρησιμοποιούμενων αναγωγικών συντελεστών των επιχειρήσεων του δείγματος.

* Επανυπολογισμός των δεικτών αλλάζοντας το έτος βάσης (από 2005 σε 2010) και διατηρώντας αμετάβλητους τους ετήσιους και τριμηνιαίους ρυθμούς μεταβολής τους.

Στην παρούσα αναθεώρηση του Δείκτη Απασχολουμένων Ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο, με έτος βάσης 2010=100,0, όπως και στην προηγούμενη αναθεώρηση με έτος βάσης 2005=100,0 έγινε εφαρμογή της στατιστικής ταξινόμησης οικονομικών δραστηριοτήτων NACE Rev.2, όπως απαιτείται από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Η σημαντικότερη τροποποίηση στον τμήμα του λιανικού εμπορίου της ταξινόμησης NACE Rev.2, σε σύγκριση με την προηγούμενη ταξινόμηση NACE Rev.1, είναι ότι ο κλάδος λιανικής πώλησης καυσίμων και λιπαντικών αυτοκινήτων, κατατάσσεται στο λιανικό εμπόριο, έναντι της κατάταξης του στον ιδιαίτερο κλάδο «εμπόριο, συντήρηση και επισκευή αυτοκινήτων και μοτοσυκλετών» της ταξινόμησης NACE Rev.1.

Στο πλαίσιο αυτό καθιερώθηκε ο παράλληλος υπολογισμός των χρονολογικών σειρών του ανωτέρω δείκτη με και χωρίς τη συμπερίληψη των απασχολουμένων ατόμων στον κλάδο «λιανικό εμπόριο καυσίμων κίνησης σε ειδικευμένα καταστήματα».

Η αναθεώρηση του Δείκτη Απασχολουμένων Ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο, με έτος βάσης 2010 (2010=100,0), βασίστηκε στα στοιχεία του Μητρώου Επιχειρήσεων της ΕΛΣΤΑΤ που καταρτίστηκε από Διοικητικές πηγές, σύμφωνα με τα στοιχεία κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων λιανικού εμπορίου, έτους 2010.

4. Ανάλυση του δείκτη

Ο Δείκτης Απασχολουμένων Ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο αναφέρεται στο σύνολο Χώρας. Ο δείκτης καλύπτει τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας με τετραψήφιους κωδικούς 4711 έως 4799 της στατιστικής ταξινόμησης των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας NACE Rev.2. και αναλύεται σε 4 κατηγορίες:

- Γενικός Δείκτης
- Γενικός Δείκτης (εκτός των απασχολουμένων στον κλάδο των καυσίμων κίνησης σε ειδικευμένα καταστήματα)
- Δείκτης απασχολουμένων στην ομάδα καταστημάτων ειδών διατροφής
- Δείκτης απασχολουμένων στην ομάδα καταστημάτων ειδών εκτός διατροφής και καυσίμων κίνησης

5. Σχεδιασμός έρευνας - Επιλογή δείγματος επιχειρήσεων

Η έρευνα είναι δειγματοληπτική και αναφέρεται σε 41.801 επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου, με ετήσιο κύκλο εργασιών (έτους 2010) ίσο ή μεγαλύτερο των 200.000 ευρώ, από τις οποίες επελέγη και ερευνάται αντιπροσωπευτικό δείγμα μεγέθους 754 επιχειρήσεων σε όλη τη χώρα με στοιχεία από 58 Περιφερειακές Ενότητες.

Για την επιλογή των επιχειρήσεων του δείγματος εφαρμόστηκε η μονοσταδιακή στρωματοποιημένη τυχαία δειγματοληψία με κριτήρια στρωμάτωσης τα εξής:

α) 11 κατηγορίες ομαδοποιημένων κλάδων οικονομικής δραστηριότητας ως εξής:

- Μεγάλα καταστήματα τροφίμων (super markets)
- Πολυκαταστήματα
- Τρόφιμα – ποτά – καπνός
- Καύσιμα-λιπαντικά αυτοκινήτων
- Φαρμακευτικά προϊόντα – καλλυντικά¹
- Ένδυση – υπόδηση²
- Έπιπλα – ηλεκτρικά είδη – οικιακός εξοπλισμός³
- Βιβλία – χαρτικά – λοιπά είδη⁴
- Πωλήσεις μέσω διαδικτύου ή αλληλογραφίας
- Πωλήσεις μεταχειρισμένων ειδών
- Πωλήσεις εκτός καταστημάτων

β) 6 τάξεις μεγέθους επιχειρήσεων, με βάση τον ετήσιο κύκλο εργασιών τους, κατά το έτος 2010, ως εξής:

¹ Φαρμακευτικά είδη, Ιατρικά και ορθοπεδικά είδη, Καλλυντικά και είδη καλλωπισμού

² Ενδύματα, Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, Υποδήματα και δερμάτινα είδη

³ Έπιπλα και φωτιστικά είδη, Ηλεκτρικές οικιακές συσκευές, Εξοπλισμός ήχου και εικόνας, Εμπόριο εγγραφών μουσικής και εικόνας, Εμπόριο σιδηρικών, χρωμάτων και τζαμιών

⁴ Βιβλία, Εφημερίδες και γραφική ύλη, Αθλητικός εξοπλισμός, Παιχνίδια, Ρολόγια και κοσμήματα, Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, περιφερειακές μονάδες υπολογιστών και λογισμικού, Τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός, Εμπόριο λουλουδιών, φυτών, σπόρων, λιπασμάτων, ζώων συντροφιάς και σχετικών ζωοτροφών, Εμπόριο χαλιών, κилиμιών και επενδύσεων δαπέδου και τοίχου

Τάξη Κύκλου Εργασιών	Ετήσιος Κύκλος Εργασιών σε Ευρώ
1	200.000 - 400.000
2	400.001 - 900.000
3	900.001 - 2.500.000
4	2.500.001 - 10.000.000
5	10.000.001 - 40.000.000
6	40.000.001+

Σε κάθε στρώμα που δημιουργείται από τη διασταύρωση των δύο κριτηρίων στρωμάτωσης επελέγη δείγμα επιχειρήσεων, το οποίο αποτελεί υποσύνολο του δείγματος των ερευνώμενων επιχειρήσεων του Δείκτη Κύκλου Εργασιών και Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο (2010=100,0).

Συγκεκριμένα, από τις επιχειρήσεις του δείγματος της έρευνας του Δείκτη Κύκλου Εργασιών και Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο επιλέγησαν συνολικά 754 επιχειρήσεις προς έρευνα για την κατάρτιση του Δείκτη Απασχολουμένων Ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο. Οι επιχειρήσεις που ανήκουν στην τελευταία (6η) τάξη κύκλου εργασιών ερευνώνται απογραφικά.

Η ανωτέρω αντιμετώπιση βασίστηκε στα εξής:

- Ο πληθυσμός αναφοράς για τη μεταβλητή «αριθμός απασχολουμένων ατόμων» του Δείκτη Απασχολουμένων Ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο είναι ο ίδιος με τον αντίστοιχο πληθυσμό αναφοράς για τη μεταβλητή «κύκλος εργασιών» του Δείκτη Κύκλου Εργασιών και Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο.
- Υπάρχει μεγάλη συσχέτιση μεταξύ της μεταβλητής «κύκλος εργασιών» του Δείκτη Κύκλου Εργασιών και Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο και της μεταβλητής «αριθμός απασχολουμένων ατόμων» του Δείκτη Απασχολουμένων Ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο, με αποτέλεσμα να διασφαλίζεται ικανοποιητικό επίπεδο αξιοπιστίας για την εκτίμηση της ανωτέρω δεύτερης μεταβλητής

6. Κατάρτιση του Δείκτη απασχολουμένων ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο

Ο υπολογισμός του Δείκτη Απασχολουμένων Ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο γίνεται με την εφαρμογή της μεθόδου της αλύσωσης. Αρχικά από τις επιχειρήσεις του δείγματος, εκτιμάται ο αριθμός απασχολουμένων ατόμων \widehat{E}_q , τρέχοντος τριμήνου q , ο οποίος ακολουθώντας συγκρίνεται με τον αντίστοιχο αριθμό του προηγούμενου τριμήνου \widehat{E}_{q-1} (δείκτης κινητής βάσης). Κατόπιν, ο σταθερός δείκτης (ή δείκτης σταθερής βάσης) I_{E_q} τρέχοντος τριμήνου, υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας το δείκτη κινητής βάσης με το σταθερό δείκτη του προηγούμενου τριμήνου.

6.1. Αριθμός Απασχολουμένων Ατόμων

α. Συμβολισμοί

Για μια κατηγορία ομαδοποιημένων κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, συμβολίζουμε τα εξής:

h : τάξη μεγέθους επιχειρήσεων ($h = 1, \dots, 6$)

N_h : αριθμός επιχειρήσεων στην τάξη h

n_h : αριθμός επιχειρήσεων του δείγματος στην τάξη h

m_h : αριθμός επιχειρήσεων του δείγματος που αποκρίθηκαν στην τάξη h

r_h : ρυθμός απόκρισης στην τάξη h , δηλαδή: $r_h = \frac{m_h}{n_h}$

a_h : αναγωγικός συντελεστής των επιχειρήσεων του δείγματος που αποκρίθηκαν στην τάξη h , δηλαδή:

$$a_h = \frac{N_h}{n_h \cdot r_h}$$

e_{qhi} : αριθμός απασχολουμένων ατόμων τρέχοντος τριμήνου q , της επιχείρησης σειράς i , της τάξης h

E_{qh} : αριθμός απασχολουμένων ατόμων τρέχοντος τριμήνου q όλων των επιχειρήσεων της τάξης h ,

δηλαδή:
$$E_{qh} = \sum_{i=1}^{N_h} e_{qhi}$$

E_q : αριθμός απασχολουμένων ατόμων τρέχοντος τριμήνου q , όλων των επιχειρήσεων της κατηγορίας

ομαδοποιημένων κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, δηλαδή:
$$E_q = \sum_{h=1}^6 E_{qh}$$

β. Εκτίμηση απασχολουμένων ατόμων

Η εκτίμηση \widehat{E}_q του αριθμού απασχολουμένων ατόμων τρέχοντος τριμήνου q , υπολογίζεται από τις σχέσεις:

$$\widehat{E}_{qh} = \sum_{i=1}^{m_h} a_h \cdot e_{qhi} \quad (1)$$

$$\widehat{E}_q = \sum_{h=1}^6 \widehat{E}_{qh} \quad (2)$$

Από τις σχέσεις (1) και (2) προκύπτει:

$$\widehat{E}_q = \sum_{h=1}^6 \sum_{i=1}^{m_h} a_h \cdot e_{qhi} \quad (3)$$

Η εκτίμηση του αριθμού απασχολουμένων ατόμων σε επίπεδο μεγαλύτερο από τις 11 κατηγορίες ομαδοποιημένων κλάδων οικονομικής δραστηριότητας (π.χ. γενικός δείκτης, δείκτης ειδών διατροφής κλπ) προκύπτει αθροίζοντας τις επιμέρους εκτιμήσεις του αριθμού απασχολουμένων ατόμων των ομαδοποιημένων κλάδων που συνθέτουν το εκτιμώμενο επίπεδο.

6.2. Δείκτης αριθμού απασχολουμένων ατόμων

α. Δείκτης κινητής βάσης

Ο δείκτης κινητής βάσης τρέχοντος τριμήνου q υπολογίζεται ως εξής:

$$I_{q,q-1} = \frac{\widehat{E}_q}{\widehat{E}_{q-1}} \quad (4)$$

όπου:

$I_{q,q-1}$: δείκτης κινητής βάσης τρέχοντος τριμήνου q , ως προς το προηγούμενο τρίμηνο ($q - 1$)

\widehat{E}_q : εκτίμηση αριθμού απασχολουμένων ατόμων τρέχοντος τριμήνου q

\widehat{E}_{q-1} : εκτίμηση αριθμού απασχολουμένων ατόμων προηγούμενου τριμήνου ($q - 1$)

β. Δείκτης σταθερής βάσης

Ο σταθερός δείκτης (δείκτης σταθερής βάσης 2010) τρέχοντος τριμήνου προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό του δείκτη κινητής βάσης με το σταθερό δείκτη του προηγούμενου τριμήνου, ως εξής:

$$I_{E_q} = I_{q,q-1} \cdot I_{E_{q-1}} \quad (5)$$

όπου:

I_{E_q} : σταθερός δείκτης τρέχοντος τριμήνου q

$I_{E_{q-1}}$: σταθερός δείκτης προηγούμενου τριμήνου ($q - 1$)

Ο σταθερός δείκτης σε επίπεδο μεγαλύτερο από τις κατηγορίες ομαδοποιημένων κλάδων οικονομικής δραστηριότητας (π.χ. γενικός δείκτης, δείκτης ειδών διατροφής κλπ) υπολογίζεται θέτοντας στον αριθμητή και τον παρανομαστή του δείκτη κινητής βάσης της σχέσης (4), το άθροισμα των επιμέρους εκτιμήσεων του αριθμού απασχολούμενων ατόμων των κατηγοριών που συνθέτουν το υπό έρευνα επίπεδο για το τρέχον και το προηγούμενο τρίμηνο, αντίστοιχα και ακολούθως πολλαπλασιάζοντας το δείκτη κινητής βάσης με το σταθερό δείκτη του προηγούμενου τριμήνου του υπό έρευνα επιπέδου.

7. Καταριζόμενες σειρές του δείκτη

Στην παρούσα αναθεώρηση του Δείκτη Απασχολούμενων Ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο (2010=100,0), καθώς και στην προηγούμενη (2005=100,0), κρίθηκε αναγκαίο να υπολογίζονται παράλληλες σειρές για το δείκτη, με τη συμπερίληψη των απασχολούμενων στις επιχειρήσεις πώλησης υγρών καυσίμων και λιπαντικών αυτοκινήτων και χωρίς αυτή τη συμπερίληψη. Αυτό έγινε λόγω της ένταξης των καυσίμων και λιπαντικών αυτοκινήτων στο λιανικό εμπόριο και για λόγους διατήρησης της συγκρισιμότητας με τις προηγούμενες σειρές του Δείκτη Απασχολούμενων Ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο (2000=100,0).

Για τη σύνδεση με την προηγούμενη σειρά του Δείκτη Απασχολούμενων Ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο (2000=100,0) έγινε αναδρομικός υπολογισμός και αναπροσαρμογή των σειρών αυτών, τόσο με τη συμπερίληψη των απασχολούμενων στις επιχειρήσεις πώλησης καυσίμων κίνησης όσο και χωρίς τη συμπερίληψη αυτή, όπως απαιτείται από τον Κανονισμό (ΕΚ) 472/2008 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τους αναδρομικούς υπολογισμούς.

8. Ανακοίνωση και διάθεση στοιχείων του δείκτη

Οι χρονοσειρές του αναθεωρημένου Δείκτη Απασχολούμενων Ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο (2010=100,0), συμπεριλαμβανομένων των απασχολούμενων στις επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου καυσίμων κίνησης και μη συμπεριλαμβανομένων των απασχολούμενων αυτών (κατ' αντιστοιχία του δείκτη που δημοσιεύταν μέχρι το Δ' τρίμηνο 2008) δημοσιεύονται από το Α' τρίμηνο 2000.

Τα στοιχεία του Δείκτη Απασχολούμενων Ατόμων στο Λιανικό Εμπόριο ανακοινώνονται, τριμηνιαίως, εντός προκαθορισμένων ημερομηνιών, εβδομήντα πέντε (75) ημέρες μετά το τέλος του τριμήνου αναφοράς των στοιχείων.

Τα στοιχεία ανακοινώνονται με το προβλεπόμενο Δελτίο Τύπου και δημοσιεύονται στα τακτικά δημοσιεύματα της ΕΛΣΤΑΤ: α) Ελληνική Οικονομία και β) Η Ελλάδα με αριθμούς.

Επίσης, τα στοιχεία των δεικτών διατίθενται από την ιστοσελίδα της ΕΛΣΤΑΤ στη διεύθυνση:

<http://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/DKT12/>